

ROLE ZŘIZOVATELE V ROZVOJI ŠKOLY

THE ROLE OF EDUCATION AUTHORITY IN SCHOOL DEVELOPMENT

Martina Kurowski¹, Lenka Gulová¹

¹ Katedra sociální pedagogiky, Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita, Brno

Abstrakt

Cílem příspěvku je představit dílčí výsledky případové studie vesnické školy, kde inkluzivní vzdělávání tvoří základní východisko pedagogického přístupu. Výsledky naší studie naznačují, že v dotčeném případě je pro nastavení vize školy postava ředitelky stěžejním elementem celého procesu. Cílem výzkumu bylo identifikovat klíčové momenty, které podporují vizi ředitelky školy a analyzovat způsoby, kterými se na této vizi podílí zřizovatel školy, tzn. obec.

Klíčová slova: *inkluzivní vzdělávání, komunita, management školy, případová studie, zřizovatel školy*

Abstract

The aim of the paper is to present partial results of a case study of a village school where inclusive education is the basic basis of the pedagogical approach. The results of our study suggest that in the case in question, the head teacher is central to setting the vision for the school. The research focused on identifying the key moments which facilitated the headmistress's vision and to analyse the ways in which the school's founder, i.e. the municipal authority, participates in this vision.

Keywords: *inclusive education, community, school management, case study, school founder*

1 ÚVOD

V našem příspěvku bychom chtěli představit roli zřizovatele jako významného aktéra v rozvoji školy. Vize inkluzivního vzdělávání jako smysluplného přístupu vychází často nejen od konkrétních ředitelů škol, ale koreluje také s představou lidí, kteří se na výběru ředitele podílejí.

2 TEORIE

Současné nároky na školy přinesly potřebu detailnějšího rozlišení toho, co probíhá v kontextu snah o rozvoj škol a zvládání mnohočetných úkolů na školy kladených (Pol, 2007). Jedním z takových úkolů je i přijetí myšlenky inkluze jako podstatného bodu spravedlivé společnosti 21. století, ve které instituce školy a její vedení hrají stěžejní roli. Velmi podstatnou úlohu v řízení školy hraje nejen její ředitel a vedení školy, ale právě zřizovatel, který se na výběru konkrétního ředitele podílí. Náš příspěvek představuje příklady dobré praxe, efektivní spolupráce na úrovni vedení obce a školy.

3 METODOLOGIE VÝZKUMU

Kvalitativní výzkumný design vychází z principů etnografického výzkumu. V tomto příspěvku se vybraným případem stala spádová vesnická škola, kde studuje 284 žáků na prvním i druhém stupni ve 13 třídách, s 20 učiteli a 7 asistenty pedagoga. Škola naplňuje ve velké míře všechny standardy certifikace Férová škola (kultura, podmínky, praxe, relace). (Tannenbergerová, 2016). Výzkumníci opakovaně pobývali na vybrané vesnické škole a sbírali data zejména při zúčastněném pozorování (94 hodin) a individuálních rozhovorech (12 hodin nahrávek).

4 VÝSLEDKY

Příspěvek přibližuje význam role zřizovatele základní školy a školského managementu v proměně školy z běžné na inkluzivní. V rámci naší analýzy se škola jeví jako nedílná součást komunitního života obce, přičemž je hlavní důraz kladen na spolupráci mezi zřizovatelem a školním managementem. Velkou roli zde zaujímají ti aktéři školy nebo obce, kteří dokáží nadchnout ostatní a motivovat je ke společné cestě. Na příkladu naší školy jsou tyto vztahy vytvářeny přes

nejrůznější aktivity a činnosti, jednak ze strany školy, ale současně i obce (Myende, 2018; Amiguiho, 2011). V našem příspěvku si klademe za úkol představit příklady inspirující praxe spolupráce zřizovatele a školy.

5 ZÁVĚRY A DISKUSE

Významnou roli v životě školy sehrává zřizovatel a jeho blízkost škole. Pokud je spolupráce se zřizovatelem funkční, tak to škole prospívá v základním ohledu definování vize vzdělávání. V tomto kontextu má pak výběrové řízení na ředitele školy významné dopady na její chod a rozvoj. Kromě vize školy má osobnost ředitele významný vliv i na pedagogický sbor a celou školní komunitu. Zřizovatel základní školy, často obec nebo městská část, nese velký díl odpovědnosti za to, jakým směrem se bude škola ubírat. Důležitou součástí vzájemné spolupráce mezi školou a zřizovatelem je pak komunikace uvnitř a vně školy a postupné budování sounáležitosti (Addi-Racah, Amar, & Ashwal, 2017).

6 LITERATURA

- Addi-Racah, A., Amar, J., & Ashwal, Y. (2018). Schools' Influence on their Environment: The Parents' Perspective. *Educational Management Administration & Leadership*, 46(5), 782–799.
- Amiguiho, A. (2011). The School in Rural Areas: Education and Local Development. *Profesorado, Revista De Currículum Y Formación Del Profesorado*, 15(2), 26–37.
- Myende, P. E. (2018). Creating Functional and Sustainable School–Community Partnerships: Lessons from three South African Cases. *Educational Management Administration & Leadership*, 47(6), 1001–1019.
- Pol, M. (2007). *Škola v proměnách*. Brno: Masarykova univerzita.
- Tannenbergerová, M. (2016). Průvodce školní inkluzí. Praha: Wolters Kluwer.

**Sborník příspěvků
XXX. výroční konference
České asociace pedagogického výzkumu**

**Proměny výchovy a vzdělávání
a jejich reflexe v pedagogickém výzkumu**

Editoři: Roman Švaříček, Hana Voňková (eds.)

Ve spolupráci s Českou asociací pedagogického výzkumu vydala
Masarykova univerzita, Žerotínovo nám. 617/9, 601 77 Brno

Návrh obálka a sazba: Reprocentrum, a.s., Blansko

1., elektronické vydání, 2022

ISBN 978-80-280-0090-5

